

Mal for nominasjoner – Utdanningskvalitetsprisen 2017

Nominasjonen må vise [hvordan tiltaket oppfyller kriteriene](#). Den skal inneholde beskrivelse, vurdering og dokumentasjon av tiltaket og oppnådde resultater. Videre må nominasjonen vise hvordan tiltaket kan videreutvikles og hvordan resultater kan brukes av andre på tvers av fagområder og institusjoner.

Følgende spørsmål kan være til hjelp:

- Hva gjør tiltaket fremragende sett i lys av liknede utdanninger og på tvers av fagfelt nasjonalt?
- Hva gjør tiltaket nyskapende sett i lys av liknede utdanninger og på tvers av fagfelt nasjonalt?
- I hvilken grad gjennomføres tiltaket i et aktivt samarbeid mellom studenter, ansatte og andre aktuelle aktører, og hva fører samarbeidet til?
- Hvordan bygger tiltaket på eksisterende forskning, utviklingsarbeid og erfaringer?
- Hvordan har tiltaket bidratt vesentlig til utvikling og forbedring av utdanningskvaliteten?
- Hvordan har tiltaket forbedret studentenes læring?
- Hvilke utfordringer søker tiltaket å løse? Hvordan bidrar tiltaket til å løse disse utfordringene?
- Hvilke ideer og planer finnes for videreutvikling av tiltaket?
- Hvordan kan resultater brukes av andre på tvers av fagområder og institusjoner? Finnes det allerede eksempler på dette?

Nominasjonen skal **ikke overskride sju sider**.

Nominasjonen skal kunne leses uavhengig av vedlegg. Antall vedlegg og omfanget av disse må begrenses til det som vurderes som helt nødvendig for nominasjonen, og ikke overskride ti sider. Vedlegg i form av CD-er, DVD-er, annet filmatisk materiale og utskrifter fra allment tilgjengelige nettsider, må unngås.

Til nominasjonen skal det følge et oversendelsesbrev underskrevet av rektor. Institusjoner som sender inn flere nominasjoner trenger kun å sende ett felles oversendelsesbrev.

Nominasjonen sendes kun elektronisk. E-postadressen er postmottak@nokut.no. Merk e-posten med «Utdanningskvalitetsprisen 2017».

Generell informasjon om tiltaket

Institusjon som nominerer:	Universitetet i Bergen
Kontaktperson for nominasjonen:	Iren Igesund, Iren.Igesund@uib.no
Navn på tiltaket:	Occupational health in developing countries. Et Massive Open Online Course – MOOC
Når ble tiltaket satt i gang:	Mars 2016
Kontaktperson for tiltaket:	Professor Bente E. Moen Senter for internasjonal helse Institutt for global helse og samfunnsmedisin Det medisinske fakultet Universitetet i Bergen Bente.moen@uib.no Tlf 90025541

Kort om tiltaket:

Kurset **Occupational health in developing countries** ble holdt for første gang i 2016, som det første – og hittil eneste – Massive Open Online Course (MOOC) ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen. Kurset har blitt laget og holdes i samarbeid med universiteter i Addis Ababa og Dar es Salaam.

Kurset omhandler temaet arbeidsmiljø og helse i utviklingsland og er på masternivå. Det finnes ikke andre tilsvarende MOOC-er med denne tematikken, og kurset er enestående i sitt slag. Kurset gir 3 studiepoeng (ECTS) for deltagerne som gjennomfører kurset og består en eksamen til slutt. Kurset holdes nå to ganger i året; med start i mars og oktober/november hvert år.

Dette er et kurstilbud som er gratis og åpent for alle. Kurset holdes på kursplattformen Futurelearn. Kurset har en varighet på 6 uker, med 4 leksjoner per uke. Hver leksjon har et innhold som omfatter korte videoer, tekster som skal leses – godt illustrert med bilder og figurer, samt et diskusjonstema og en quiz til slutt. Alle punkter i leksjonen kan kommenteres av deltagerne, og de kan kommentere hverandres innlegg. Kurset kan avlegges uten personlig kontakt mellom deltakere og fagmiljø. Underviserne har imidlertid valgt å bidra med å gi svar på spørsmål underveis i kurset så langt de kan, og bidrar også med kommentarer i diskusjonene. Kurset er fleksibelt i de seks ukene det er åpent for deltagerne, slik at tidsforskjeller ikke har betydning. Dette er viktig for å få deltagere med fra mange forskjellige land.

Samtidig som kurset er internasjonalt, så er det også et masteremne ved Universitetet i Bergen, og er av betydning for masterutdanningen i Global Helse.

Hvordan tiltaket oppfyller kriteriene for Utdanningskvalitetsprisen:

Hva gjør tiltaket fremragende sett i lys av liknede utdanninger og på tvers av fagfelt nasjonalt?

Mange deltagere i riktig målgruppe

Kurs av typen Massive Open Online Courses (MOOC) er ønsket av mange universiteter. De skaper en kontakt med studenter utenfor universitetets vanlige vegger og grenser, og gir en ny og spennende kontaktflate. Dette er absolutt tilfelle for denne MOOC-en. MOOC-en ble holdt to ganger i 2016; i mars/april og november/desember. Første gang hadde kurset 5867 deltagere, fra 159 land. Andre gang hadde kurset 2788 deltagere fra 153 land. Dette blir til sammen 8655 studenter fra hele verden. Kurset har stor utbredelse.

Deltagelsen er ikke ferdig analysert, men foreløpige data forteller at de fleste deltagerne kom fra Ghana og Nigeria – noe som er i tråd med ønsket om en målgruppe fra utviklingsland.

MOOC'en benytter kursplattformen FutureLearn, som holder et stort antall slike kurs. Denne MOOC-en omhandler arbeidsmiljø og helse og har deltagere fra land som FutureLearn sjelden har deltagere fra, og det er helt klart at kurset har truffet den målgruppen som var ønskelig.

Dette er i seg selv et fremragende resultat, og oppnås ikke alltid når man starter og holder en MOOC gående.

Det var omtrent like mange kvinner som menn som deltok på kurset i 2016, ca. 80% var i aldersgruppen 20 -40 år, og de fleste deltagerne hadde en helsebakgrunn. Kurset har fått ros av FutureLearn for å ha truffet målgruppen godt mht. alder, bakgrunn og geografi.

Høy deltagelse i diskusjoner/kommentarer

Kurset har lagt vekt på studentaktivisering i form av å sette i gang diskusjoner om aktuelle tema. Kurset har hatt svært god deltagelse i sine diskusjonsspørsmål, og uvanlig høy aktivitet mht. kommentarer generelt i kurset fra deltagerne i følge FutureLearn. Kommentar- og diskusjonsaktiviteten har omtrent samme antall deltagere gjennom hele kurset, antallet reduseres ikke fra første til siste uke. Dette betyr at interessen for tematikken beholdes blant deltagerne gjennom kurset, og dette er også uvanlig i en MOOC. Oftest dapper interessen av etter noen uker.

I det første kurset var det ca. 800 deltagere som gjennomførte alle trinn av kurset, noe som er et høyt tall for en MOOC.

Hva gjør tiltaket nyskapende sett i lys av liknede utdanninger og på tvers av fagfelt nasjonalt?

Kursets tema

Kurset omhandler arbeid og helse i lavinntektsland. Kurslederne har laget dette kurset fordi

arbeidsforholdene er svært dårlige i mange lavinntektsland i verden i dag. Millioner av menn og kvinner har betalt arbeid som medfører svært farlige arbeidssituasjoner.

Problemstillingen gjelder mange mennesker. Omtrent halvparten av alle voksne er i betalt arbeid – og bidrar til økonomisk og sosial utvikling i de forskjellige land. Dette er viktig, men vi må unngå at en økonomisk vekst og industrialisering i fattige land, fører til et økt antall syke og døde. International Labour Organization (ILO) sier at “Hvert 15. sekund dør en arbeidstaker pga. en arbeidsrelatert skade eller sykdom”. Dette viser størrelsen av problemet.

Kurset setter søkelys på forskjellige problemstillinger relatert til arbeidsmiljø og helse i lavinntektsland og forteller hvordan denne type sykdommer og skader kan oppdages/diagnostiseres og forebygges. Få har kunnskap om dette tema innen offentlig helsevesen eller forvaltning i lavinntektsland. Med mer kunnskap om dette tema, kan mange liv bli spart.

Kursets etablering

Kurset er utviklet av forskere ved UiB i samarbeid med forskere i Tanzania og Etiopia. Kurset ble laget som et samarbeid mellom Senter for internasjonal helse, og deltagere fra forskningsgruppe i Arbeids- og miljømedisin.

Senter for internasjonal helse hadde et etablert partnerskap med Muhimbili University of Health and Allied Sciences i Tanzania og Addis Ababa University (AAU) i Ethiopia, og fagpersoner fra disse enhetene var deltagere i et Norad-finansiert prosjekt som omhandler kapasitetsbygging av arbeid og helse i disse to landene. Fagpersoner fra prosjektet i Tanzania og Etiopia ble brukt for å lage film-materialet, delta i opptakene og skaffe en del av billedmaterialet. Arbeidet med MOOC har styrket det internasjonale samarbeidet mellom UiB og disse institusjonene.

Kurset er laget og holdt ved hjelp av et svært godt samarbeid mellom institusjonen i nord og institusjonene i sør, og dette er en ny måte å samarbeide på. Uten hjelpen fra forskerne i sør, hadde kurset ikke fått sitt verdifulle billedmateriale, og uten forskerne i nord hadde kurset ikke blitt produsert. Samarbeidet har vært spesielt godt, og unikt i sitt slag. Vi har ikke hørt om andre MOOC-er som er laget ved et slikt aktivt nord-sør samarbeid.

I hvilken grad gjennomføres tiltaket i et aktivt samarbeid mellom studenter, ansatte og andre aktuelle aktører, og hva fører samarbeidet til?

Samarbeid om kursproduksjon/evaluering

Doktorgrads studenter fra AAU deltok i uttesting og evaluering av moduler i kurset under produksjonen. Leksjoner ble laget i en foreløpig versjon, og studentene jobbet seg gjennom disse. Deretter hadde studentene og underviserne møter hvor kursdelene ble drøftet. Studentene bidro også med skriftlige evalueringer og ga detaljert tilbakemelding om hvor forståelig tekstene var, hvor lang tid de brukte, om billedmaterialet var illustrativt nok osv. Studentenes kommentarer var svært nyttige og ble brukt til å forbedre kursinnholdet før kurset startet. Dette har helt klart bedret kvaliteten på kurset.

Hver gang denne MOOC-en har blitt holdt, har underviserne og studenter møttes for å drøfte mulige forbedringer. Dette har ført til noen små, men viktige endringer som har økt kvaliteten på denne MOOC-en.

Mentorvirksomhet under kursenes drift

Noen av doktorgradsstudentene ved AAU og noen yngre forskere ved MUHAS har deltatt som mentorer for kursets deltagere, sammen med underviserne i Bergen. Det har blitt organisert slik at hver person har hatt sine dager hvor de har hatt ansvar for å følge med på kursdeltagernes kommentarer og diskusjoner. Arbeidet her har bestått i å sikre at feilinformasjon ikke sprer seg og at uhøflige kommentarer ikke blir gitt. Mentoren selv har bidratt i diskusjonene for å inspirere til økt faglig aktivitet. Mentorene har rapportert inn til et ukentlig møte i Bergen i løpet av kursets gang, enten via epost eller Skype, og underviserne og mentorene har diskutert hvordan arbeidet med kurset kan gjøres enda bedre.

Dette samarbeidet har sikret kvalitet på diskusjoner og kommentarer, og økt aktiviteten blant deltagerne. Deltagerne setter stor pris på kontakt med underviserne online. Arbeidet har også ført til at alle mentorer har øket sin arbeidsmedisinske kompetanse og kunnskap om arbeidsforhold ute i verden, og det har ført til et godt samarbeidsklima underviserne og mentorene mellom.

Hvordan bygger tiltaket på eksisterende forskning, utviklingsarbeid og erfaringer?

Kurset er laget av en forskningsgruppe

Kursets faglige innhold er laget av to professorer og en førsteamanuensis i arbeidsmedisin. To av underviserne er spesialister i arbeidsmedisin, en er sertifisert yrkeshygieniker, og alle har høy faglig kompetanse innen fagfeltet. Alle underviserne arbeider sammen i en forskningsgruppe til vanlig, tilknyttet Senter for internasjonal helse (SIH). Senteret har høy faglig kvalitet på sin forskning og undervisning, og har et Senter for fremragende forskning (SFF). Alle underviserne er aktive forskere. Det er blitt lagt vekt på å presentere forskningsbasert kunnskap i kurset. Kurset har stor faglig bredde, men underviserne har i stor grad kunnet bruke sin egen forskningserfaring og kunnskap for å lage det faglige innholdet. I tillegg har de et stort faglig nettverk som er blitt konsultert under utarbeidelsen av dette kurset.

Kurset er laget etter lang erfaring med u-landsarbeid

To av underviserne har 20 års erfaring med samarbeid med forskere fra utviklingsland, og har utdannet ca. 30 Masterstudenter innen yrkeshygiene i en Master for International Health ved Senter for internasjonal helse, UiB. Disse professorene har alltid deltatt aktivt i studentenes feltarbeid – som uten unntak er utført i utviklingslandene som studentene kommer fra. Denne erfaringen var svært viktig for å kunne lage dette kurset.

Underviserne har hatt flere store forskningsprosjekter i Tanzania, finansiert av NUFU/Norad i to perioder, og har for tiden et stort prosjekt i samarbeid med MUHAS i Tanzania og AAU i Etiopia: Reduction of the burden of injuries and diseases due to occupational exposures through capacity building in low income countries (2014-2018). Dette prosjektet er finansiert av the Norwegian Agency for Development Cooperation (Norad/NORHED). Dette prosjektet har gjort det mulig å lage denne MOOC-en, da prosjektmøter i regi av prosjektet har vært brukt til å planlegge kurset og skaffe billedmateriale.

Det ville neppe vært mulig å lage denne MOOC uten en lang erfaring fra arbeidsmiljøarbeid fra denne type land, med gode kontakter både på universitetene og på arbeidsplasser i de aktuelle land. Alle videoopptak er laget i Tanzania, der underviserens kontakter gjorde slike

opptak mulig. Det er svært vanskelig å få lov til å filme på arbeidsplasser, så denne hjelpen var helt uvurderlig.

Kurset er laget etter lang erfaring med e-læring

Underviserne som laget denne MOOC-en har omtrent ti års erfaring med å lage e-læringsmateriale. Gruppens deltagere har tidligere laget to nettbaserte kurs om arbeidsmedisin for norske leger. Gruppen har også laget en elektronisk lærebok for medisinerstudenter. Denne har i mange år vært brukt ved UiB, og er også åpen for studenter ved andre universiteter.

Denne erfaringen har vært svært nyttig i prosessen for å lage en MOOC.

Hvordan har tiltaket bidratt vesentlig til utvikling og forbedring av utdanningskvaliteten?

Mastergradskurs er forbedret

Utgangspunktet for denne MOOC-en var et mastergradsemne: Introduction to Occupational Health. Dette emnet ble omformet og endret til å danne innholdet i vår MOOC. Dette gir studentene en ny og interessant læring, ved at de får kontakt med andre studenter i mange forskjellige land og får lære problemstillinger i arbeidsmedisin verden over. Dette hadde ikke vært mulig å få til ved et vanlig kurs ved UiB.

Hvordan har tiltaket forbedret studentenes læring?

Som nevnt over, gir dette kurset betydelige innspill fra studenter fra andre land og med andre og nye problemstillinger. Det er nytt for våre masterstudenter å oppleve denne type av elektronisk interaktivitet. Det er videre nyttig for våre studenter å erfare at man kan ta kurs online, og at de på denne måten kan styre undervisningstid og – mengde slik de selv ønsker.

Hvilke utfordringer søker tiltaket å løse? Hvordan bidrar tiltaket til å løse disse utfordringene?

Arbeidsforholdene er svært dårlige i mange lavinntektsland i verden i dag. Vi har laget kurset fordi det er mange land som overhodet ikke har noen form for undervisning om arbeid og helse. I mange land er det ikke et eneste tilbud om å få denne type kunnskap. Denne MOOC-en gjør det mulig for en hvilken som helst person å tilegne seg kunnskap om arbeid og helse, og lære hvordan man kan forebygge sykdom og skader. Vi vet at vår MOOC har vært vellykket på den måten at mange av studentene har gitt tilbakemeldinger og kommentarer av typen: «Thank you so much for this course –we have no education in occupational health in our country....” The health of the workers have no value here....we need knowledge” “Welcome to videotape workers in the mines in Congo...we need someone to show the misery”....”We need improvement and education on work and health..».

Vi har fått tilbakemeldinger fra ILO – International Labour Organization og WHO, om at de setter stor pris på kurset og at de anbefaler dette. De har lagt informasjon om kurset på sine nettsider, noe som sannsynligvis er medvirkende til at vi har hatt så stor utbredelse av deltagere, fra mange forskjellige land.

Hvilke ideer og planer finnes for videreutvikling av tiltaket?

Eksamen

Kurset er i utvikling når det gjelder vurderingsform. Studentene har etterlyst en eksamen knyttet til et universitet. Studenter registrert ved UiB kan få studiepoeng fra UiB etter å ha tatt kurset og bestått en avsluttende test. Mange studenter i andre land har etterlyst muligheten for å ta sin eksamen ved UiB. Dette har ført til etablering av en arbeidsgruppe ved UiB som vil organisere eksamen for deltakere som ikke er tatt opp som ordinære studenter hos oss. Etter kurset i mars/mai 2017, har underviserne testet ut denne muligheten, og hatt eksamen for en mindre gruppe. Underviserne er i ferd med å finne en faglig form og administrative systemer som gjør eksamen mulig. Dette er en viktig videreutvikling for denne MOOC – og et grep som andre MOOC-skapere kan ha nytte av.

Ny MOOC i et viktig felt av arbeidsmedisinen

Videre er underviserne ved UiB i gang med å drøfte muligheten for å lage et nytt, lignende kurs som omhandler arbeidsmiljø spesifikt i gruvedrift. Det er signaler om at gruvedrift er årsak til mange alvorlige skader, dødsfall og alvorlige sykdomstilstander. UiB vil gjerne bidra til å forebygge at unge mennesker blir drept og skadet på slike arbeidsplasser, og tror at et slikt kurs kan være av stor betydning.

Hvordan kan resultater brukes av andre på tvers av fagområder og institusjoner? Finnes det allerede eksempler på dette?

- Denne MOOC er i bruk ved flere universiteter som har inkludert den i sitt studieprogram; vi vet om Etiopia, Tanzania, Oregon, Ghana og Papua New Guinea.
- Mange henvendelser er kommet fra andre universitetsmiljøer i Norge, som ønsker tips om hvordan man lager en MOOC.
- Denne MOOC er inspirerende for andre fagmiljø ved UiB, på den måten at andre vil ønske å lage noe lignende, og de kan få tips fra arbeidsgruppen ved SIH. En ny MOOC er allerede blitt laget på UiB i 2017, som følge av denne inspirasjonen.

Lenke til MOOC'en hos Futurelearn: <https://www.futurelearn.com/courses/occupational-health-developing-countries>